

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ II – Đề số 3**Môn: Tiếng Việt - Lớp 5****Bộ sách Cánh diều****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Mục tiêu**

- Ôn tập lý thuyết giữa học kì II của chương trình sách giáo khoa Tiếng Việt 5 – Cánh diều.
- Vận dụng linh hoạt lý thuyết đã học trong việc giải quyết các câu hỏi trắc nghiệm và tự luận Tiếng Việt.

A. Kiểm tra đọc**I. Đọc thành tiếng**

GV cho học sinh đọc một đoạn trong các bài tập đọc và trả lời một số câu hỏi về nội dung đoạn vừa đọc theo quy định.

II. Đọc thầm văn bản sau:**Cây chuối mẹ**

Mới ngày nào nó chỉ là cây chuối con mang tàu lá nhỏ xanh lơ, dài như lưỡi mác, đâm thẳng lên trời. Hôm nay, nó đã là cây chuối to, đỉnh đặc, thân bằng cột hiên. Các tàu lá ngả ra mọi phía như những cái quạt lớn, quạt mát cả góc vườn xanh thẫm. Chưa được bao lâu, nó đã nhanh chóng thành mẹ. Sát chung quanh nó, dăm cây chuối bé xíu mọc lên từ bao giờ. Cổ cây chuối mẹ mập tròn, rụt lại. Vài chiếc lá ngấn cùn cốn, lấp ló hiện ra đánh động cho mọi người biết rằng hoa chuối ngoi lên đến ngọn rồi đấy.

Cái hoa thập thò, hoe hoe đỏ như một mầm lửa non. Nó càng ngày càng to thêm, nặng thêm, khiến cây chuối nghiêng hẳn về một phía.

Khi cây mẹ bận đơm hoa, kết quả thì các cây con cứ lớn nhanh hơn hớn.

Để làm ra buồng, ra nải, cây mẹ phải đưa hoa chúc xuôi sang một phía. Lẽ nào nó đành để mặc cái hoa to bằng cái chày giã cua hoặc buồng quả to bằng cái rọ lợn đê đập một hay hai đũa con đứng sát nách nó?

Không, cây chuối mẹ khê khàng ngả hoa sang cái khoảng trống không có đũa con nào.

(Theo Phạm Đình Ân)

Khoanh vào chữ cái trước ý trả lời đúng nhất hoặc làm theo yêu cầu:

Câu 1. Hình ảnh nào được dùng để miêu tả cây chuối con lúc ban đầu?

- A. Thân bằng cột hiên
- B. Tàu lá nhỏ xanh lơ, dài như lưỡi mác
- C. Các tàu lá ngả ra như những cái quạt lớn
- D. Cổ cây mập tròn

Câu 2. Điều gì cho thấy cây chuối đã "thành mẹ"?

- A. Thân cây to bằng cột hiên
- B. Các tàu lá ngả ra mọi phía
- C. Có dăm cây chuối bé xíu mọc xung quanh
- D. Hoa chuối ngoi lên đến ngọn

Câu 3. Hoa chuối được ví von như thế nào trong bài đọc trên?

- A. Như ngọn lửa nhỏ.
- B. Như một mâm lửa non.
- C. Như ngọn đuốc.
- D. Như ánh nắng.

Câu 4. Cây chuối mẹ đã làm gì để bảo vệ con của mình?

- A. Đuổi những con vật khác ra xa.
- B. Che chắn cho con khỏi nắng mưa.
- C. Ngả hoa sang một bên để tránh dè lên con.
- D. Dành hết thức ăn cho con.

Câu 5. Từ nào được sử dụng để miêu tả sự trưởng thành của cây chuối mẹ?

- A. Nhỏ bé.
- B. Xanh lơ.
- C. Lấp ló.
- D. Đĩnh đạc.

Câu 6. Bài đọc muốn gửi gắm thông điệp gì đến người đọc?

.....

Câu 7. Các vế câu trong câu ghép: “*Mấy hôm nọ, trời mưa lớn, trên những hồ ao quanh bãi trước mặt, nước dâng trắng mênh mông.*” được nối với nhau bằng cách nào?

- A. Nối bằng dấu câu.
- B. Nối bằng một kết từ.
- C. Nối bằng một cặp kết từ.
- D. Nối bằng dấu câu và kết từ.

Câu 8. Tìm cặp kết từ thích hợp điền vào chỗ trống:

- a.tôi đạt học sinh giỏi.....bố mẹ thưởng cho tôi một chiếc xe đạp.
- b.gia đình gặp nhiều khó khăn.....bạn Nam vẫn phấn đấu học tốt.
- c.trẻ con thích xem phim Tây Du Ký.....người lớn cũng rất thích.

Câu 9. Tìm điệp ngữ, điệp ngữ trong đoạn thơ dưới đây và cho biết tác dụng của điệp từ, điệp ngữ ấy:

Tôi đạp vỡ màu nâu

Bầu trời trong quả trứng
Bỗng thấy nhiều gió lộng
Bỗng thấy nhiều nắng reo
Bỗng tôi thấy thương yêu
Tôi biết là có mẹ.

(Xuân Quỳnh)

.....
.....
.....

Câu 10. Viết lại các câu đơn sau thành câu ghép:

a. Đường tới bảo tàng không quá xa. Chúng ta có thể đi bộ đến đó.

.....

b. Người đứng đợi dưới bến đã đông. Thuyền vẫn chưa sang.

.....

B. Kiểm tra viết

Đề bài: Viết bài văn kể chuyện sáng tạo câu chuyện Một sáng thu xưa.

----- Hết -----



| | | | | | |
|------|------|------|------|------|------|
| 1. B | 2. C | 3. B | 4. C | 5. D | 7. A |
|------|------|------|------|------|------|

A. Kiểm tra đọc**I. Đọc thành tiếng****II. Đọc thầm văn bản sau:**

Câu 1. Hình ảnh nào được dùng để miêu tả cây chuối con lúc ban đầu?

- A. Thân bằng cột hiên
- B. Tàu lá nhỏ xanh lơ, dài như lưỡi mác
- C. Các tàu lá ngả ra như những cái quạt lớn
- D. Cổ cây mập tròn

Phương pháp giải:

Em đọc đoạn thứ nhất để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh được dùng để miêu tả cây chuối con lúc ban đầu là tàu lá nhỏ xanh lơ, dài như lưỡi mác.

Đáp án B.

Câu 2. Điều gì cho thấy cây chuối đã "thành mẹ"?

- A. Thân cây to bằng cột hiên
- B. Các tàu lá ngả ra mọi phía
- C. Có dăm cây chuối bé xíu mọc xung quanh
- D. Hoa chuối ngoi lên đến ngọn

Phương pháp giải:

Em đọc đoạn thứ nhất để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Điều cho thấy cây chuối đã "thành mẹ" là có dăm cây chuối bé xíu mọc xung quanh.

Đáp án C.

Câu 3. Hoa chuối được ví von như thế nào trong bài đọc trên?

- A. Như ngọn lửa nhỏ.
- B. Như một mâm lửa non.
- C. Như ngọn đuốc.
- D. Như ánh nắng.

Phương pháp giải:

Em đọc đoạn thứ hai để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Hoa chuối được ví von như một mâm lửa non.

Đáp án B.

Câu 4. Cây chuối mẹ đã làm gì để bảo vệ con của mình?

- A. Đuổi những con vật khác ra xa.
- B. Che chắn cho con khỏi nắng mưa.
- C. Ngả hoa sang một bên để tránh dè lên con.
- D. Dành hết thức ăn cho con.

Phương pháp giải:

Em đọc đoạn cuối để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Cây chuối mẹ đã ngả hoa sang một bên để tránh dè lên con.

Đáp án C.

Câu 5. Từ nào được sử dụng để miêu tả sự trưởng thành của cây chuối mẹ?

- A. Nhỏ bé.
- B. Xanh lơ.
- C. Lấp ló.
- D. Đĩnh đạc.

Phương pháp giải:

Em giải nghĩa từ “trưởng thành” để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Từ “đĩnh đạc” được sử dụng để miêu tả sự trưởng thành của cây chuối mẹ.

Đáp án D.

Câu 6. Bài đọc muốn gửi gắm thông điệp gì đến người đọc?

Phương pháp giải:

Em đọc lại bài đọc và xem bài đọc ca ngợi tình cảm gì.

Lời giải chi tiết:

Bài đọc ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng cao quý của người mẹ dành cho những đứa con của mình.

Câu 7. Các vế câu trong câu ghép: “*Mấy hôm nọ, trời mưa lớn, trên những hồ ao quanh bãi trước mặt, nước dâng trắng mênh mông.*” được nối với nhau bằng cách nào?

- A. Nối bằng dấu câu.
- B. Nối bằng một kết từ.
- C. Nối bằng một cặp kết từ.
- D. Nối bằng dấu câu và kết từ.

Phương pháp giải:

Em xác định các vế câu và từ nối giữa các vế câu.

Lời giải chi tiết:

Vế câu thứ nhất: *trời mưa lớn*

Vế câu thứ hai: *nước dâng trắng mênh mông*

Các vế câu trong câu ghép được nối với nhau bằng dấu phẩy.

Đáp án A.

Câu 8. Tìm cặp kết từ thích hợp điền vào chỗ trống:

- a.tôi đạt học sinh giỏi.....bố mẹ thưởng cho tôi một chiếc xe đạp.
 b.gia đình gặp nhiều khó khăn.....bạn Nam vẫn phấn đấu học tốt.
 c.trẻ con thích xem phim Tây Du Ký.....người lớn cũng rất thích.

Phương pháp giải:

Em xác định nội dung câu ghép và chọn cặp kết từ thích hợp.

Lời giải chi tiết:

- a. **Vì** tôi đạt học sinh giỏi **nên** bố mẹ thưởng cho tôi một chiếc xe đạp.
 b. **Tuy** gia đình gặp nhiều khó khăn **nhưng** bạn Nam vẫn phấn đấu học tốt.
 c. **Không những** trẻ con thích xem phim Tây Du Ký **mà** người lớn cũng rất thích.

Câu 9. Tìm điệp ngữ, điệp ngữ trong đoạn thơ dưới đây và cho biết tác dụng của điệp từ, điệp ngữ ấy:

Tôi đạp vỡ màu nâu
 Bầu trời trong quả trứng
 Bỗng thấy nhiều gió lộng
 Bỗng thấy nhiều nắng reo
 Bỗng tôi thấy thương yêu
 Tôi biết là có mẹ.

(Xuân Quỳnh)

Phương pháp giải:

Em tìm từ ngữ được lặp lại nhiều lần và dựa vào nội dung đoạn thơ để nêu tác dụng của điệp từ, điệp ngữ ấy.

Lời giải chi tiết:

Từ “bỗng” xuất hiện trong đoạn thơ 2 lần có tác dụng nhấn mạnh sự ngỡ ngàng của chú gà con trước những điều mới mẻ.

Câu 10. Viết lại các câu đơn sau thành câu ghép:

- a. Đường tới bảo tàng không quá xa. Chúng ta có thể đi bộ đến đó.
 b. Người đứng đợi dưới bến đã đông. Thuyền vẫn chưa sang.

Phương pháp giải:

Em xác định nội dung của vế câu đã cho viết tiếp vế câu phù hợp.

Lời giải chi tiết:

- a. Do đường tới bảo tàng không quá xa nên chúng ta có thể đi bộ đến đó.
 b. Tuy người đứng đợi dưới bến đã đông nhưng thuyền vẫn chưa sang.

B. Kiểm tra viết

Phương pháp giải:

- Em xác định đối tượng kể chuyện và lập dàn ý về đối tượng đó với bố cục 3 phần.

- Dựa trên dàn ý đã lập để viết bài văn hoàn chỉnh.

Lời giải chi tiết:

Dàn ý :

- Mở bài: Giới thiệu tên câu chuyện, tên tác giả,... (Nếu đóng vai nhân vật để kể lại câu chuyện, em cần giới thiệu mình là nhân vật nào.)
- Thân bài: Kể lại câu chuyện theo trình tự hợp lí, trong đó có chi tiết được kể sáng tạo theo 1 trong 3 cách:
 - Sáng tạo thêm chi tiết (có thể lựa chọn sáng tạo một hoặc nhiều chi tiết).
 - Thay đổi cách kết thúc theo tưởng tượng của em.
 - Đóng vai nhân vật để kể lại câu chuyện (chú ý cách xưng hô, cách thể hiện lời nói, suy nghĩ, cảm xúc phù hợp với nhân vật).
- Kết bài: Nêu suy nghĩ, cảm xúc,... về câu chuyện hoặc nêu kết thúc của câu chuyện dưới góc nhìn của nhân vật (nếu đóng vai kể chuyện).

Bài tham khảo 1:

“Một sáng thu xưa” là câu chuyện kể về Bác Hồ rất hay và ý nghĩa của Đoàn Minh Tuấn.

Câu chuyện xảy ra vào một buổi sáng mùa thu với thời tiết ấm áp, dễ chịu. Những tia nắng vàng chiếu xuống mái đền cổ kính tại nơi mà Đại đoàn Quân tiên phong đang đóng quân. Sáng nay, một nhóm các chiến sĩ từ sớm đã có mặt ở trước đền để đón một vị khách rất quan trọng: Bác Hồ.

Khi vừa bước lại gần các chiến sĩ, Bác đã mở lời hỏi thăm ngay “Các chú có khỏe không?”. Sự quan tâm ấm áp và gần gũi đó của Bác khiến các chiến sĩ rất xúc động, liền đồng thanh trả lời “Thưa Bác, khỏe ạ!”. Sau đó, Bác bắt đầu trò chuyện với mọi người bằng những câu hỏi về ngôi đền đang đóng quân. Tuy có điều nghi hoặc, nhưng mọi người vẫn nghiêm túc trả lời. Câu hỏi về việc đền thờ này đang thờ ai thì chiến sĩ nào cũng trả lời được là thờ Vua Hùng. Nhưng khi Bác hỏi lại “Thế các chú có biết các Vua Hùng là những vị vua thế nào không?” thì các chiến sĩ lại không trả lời được. Phút chốc, cả khoảng sân trước đền lại im thin thít. Thấy thế, Bác mới ôn tồn giảng giải: “Các Vua Hùng đã công dựng nước, Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước.”. Thì ra, câu chuyện mà Bác hỏi từ nãy đến giờ là muốn nhắc nhở tới các chiến sĩ về lòng yêu nước và tinh thần quyết tâm giữ nước.

Thấu hiểu tấm lòng của Bác, các chiến sĩ ai cũng vô cùng xúc động. Một chiến sĩ ở đầu hàng đứng cảm bước lên phía trước. Nhìn thẳng vào mắt Bác và dũng dạc nói: “Thưa Bác, anh em chúng cháu đã hiểu rồi ạ. Được khoác tấm áo lính đứng ở đây, chúng cháu ai cũng thề hi sinh tất cả để bảo vệ mảnh đất quê hương mình khỏi lũ giặc ngoại xâm”. Lời nói của anh được các chiến sĩ còn lại hưởng ứng nhiệt liệt: “Đúng vậy! Đúng vậy!”.

Bài tham khảo 2 :

Tôi là một chiến sĩ thuộc Đại đoàn Quân tiên phong. Tôi rất vinh dự khi từng được gặp mặt và trò chuyện trực tiếp cùng Bác Hồ. Cuộc gặp gỡ đó của chúng tôi được nhà văn Đoàn Minh Tuấn kể lại trong câu chuyện “Một sáng thu xưa”.

Hôm ấy là một buổi sáng mùa thu với thời tiết âm áp và dễ chịu. Những tia nắng buổi sớm dát vàng lên mái đền cổ kính. Tôi cùng các anh em khác trong Đại đoàn có nhiệm vụ đóng quân ở đền đều có mặt ở sân trước để đón một vị khách đáng kính: Bác Hồ. Từ cửa, một ông cụ có dáng người nhỏ gầy nhưng tinh thần minh mẫn, bước đi nhanh nhẹn khễ bước vào. Càng lại gần, tôi lại càng nhìn thấy rõ hơn mái tóc bạc phơ, vầng trán rộng, đôi mắt sáng ngời và nụ cười hiền từ của ông. A, Bác Hồ đây rồi! Chủ tịch Hồ Chí Minh của chúng tôi đây rồi! Lòng tôi thào reo lên như thế với niềm hạnh phúc khôn nguôi.

Khi vừa vào đền sân, Bác âu yếm nhìn khắp một lượt các chiến sĩ đang có mặt rồi hiền từ hỏi thăm sức khỏe của chúng tôi. Ngay lập tức, các chiến sĩ đồng thanh trả lời: “Thưa Bác, khỏe ạ!”. Điều đó khiến Bác rất vui, khễ gật gù, vuốt ve chòm râu bạc trắng. Rồi Bác lại hỏi tiếp: “Các chú biết đền thờ ai đây không?”. “Đền thờ một ông vua ạ!” - Một chiến sĩ đứng ở đầu hàng rất gần với Bác nhanh nhẹn trả lời. “Nhưng vua nào?” - Bác lại hỏi tiếp. “Dạ, Vua Hùng!” - Một cán bộ khác đồng dạng trình bày. Tuy nhiên, câu hỏi tiếp theo của Bác lại khiến chúng tôi rơi vào bế tắc: “Thế các chú có biết các Vua Hùng là những vị vua thế nào không?”. Sự im lặng bao trùm lên toàn sân gạch sau câu hỏi ấy. Chúng tôi chột sững người nhận ra dường như lâu nay bản thân chưa từng thực sự quan tâm về các vị Vua Hùng - những vị vua đầu tiên của đất nước Việt Nam này. Nhưng Bác đã không để chúng tôi phải xấu hổ lâu. Sau khi nhìn quanh một lượt không thấy ai có thể trả lời, Bác đã từ tốn giải thích: “Các Vua Hùng đã công dựng nước, Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước.”. Lúc này, tôi và các đồng chí khác mới vỡ òa và nhận ra được ý nghĩa của những câu hỏi mà Bác đặt ra từ nãy đến giờ.

Bài học giản dị mà đầy ý nghĩa ấy của Bác khiến tôi và các đồng chí vô cùng xúc động, khắc ghi thật sâu trong trái tim mình. Thật tự hào biết bao khi nhân dân ta được lãnh đạo bởi một vị lãnh tụ vĩ đại như Bác.